

2021_ANUL GOGA - ANUL TINERILOR OȚELIȚI (XXVII):

e atât de frumoasă neștiința? - aprind candela amintirilor! - glasul deșteptărei? -
revendic pentru Tribuna din Sibiu ... !

- A dat și Goga niște poezii!
revendic pentru Tribuna din Sibiu, gloria de a-i fi publicat începuturile lui Goga ...
Aprind candela amintirilor din trecut ...
Văd înaintea mea ilusiunile visurilor de copil, îmbrăcate în purpura neștiinței, ...
E atât de frumoasă neștiința și atât de fericite-s ilusiunile ei!
și în amor există un fel de filosofie?
nimicind cu arma scepticismului, puterea credinței...
„Femeie!” ...„duhul a tot ce este complicat”?
Un patos de teatru, un foc de paie ...
Amar e ciasul deșteptărei
pe urmele lui Octavian Goga, în Rășinari și Sibiu!

Parcul ASTRA, fostul parc Schiller?
1897
redacția Tribunei
str. dr. Ioan Lupăș 14 str. Tribunei 15

șagunism - tribunism
2021 Anul Goga - anul tinerilor oțeliți

Scriitorul Octavian Bodea își prezintă opinia despre debutul elevului Octavian Goga la „Tribuna” sibiană: «Cercetări mai noi de istorie literară, mărturiile mai vechi ale unor martori și contemporani ai evenimentelor, atestă că tânărul Octavian, timid și circumspect, îndrăznește să trimită câteva versuri redacției *Tribunei* din Sibiu, prin colegul său Vasile Moldovan, autor și el de „operate” literare, care avea o rudenie în redacție. Elie Dăianu, viitorul biograf eminescian, în acea vreme redactor responsabil al acestei publicații, își amintea ulterior, într-un interviu acordat lui George Călinescu, de adolescentul (...) care aștepta „palid” în parcul din față rezultatul întrevederii colegului său Vasile Moldovan (care semna pe atunci cu pseudonimul Sirius) cu membrii redacției. Episodul este redat în felul următor de Elie Dăianu: „Goga era elev prin clasa V-VI a liceului din Sibiu. Mărunțel, ușurel, cu plete blonde mari, sfiicios nu îndrăznea să vie el însuși la redacție și-și trimitea versurile prin colegul Vasile Moldovan, frate cu Valeriu Moldovan, fost subsecretar de stat (după 1918 n.n.). Acela având o rudă în redacție, pe Silvestru Moldovan aducea din când în când versuri proprii părintelui Dăianu, dând așa în treacăt și fără convingere și pe acelea ale lui Goga: - *A dat și Goga niște poezii!* (...) Redacția Tribunei privea spre parcul unde e monumentul lui Bariț și al lui Schiller, tipografia fiind așezată într-o fostă capelă ortodoxă”. Părintele Dăianu îl vedea pe Goga în drum, printre arbori, cam palid, așteptând rezultatul de la Moldovan. Mai târziu, cu ocazia morții lui Octavian Goga, Elie Dăianu își reia amintirile publicându-le sub titlul

„**Primele începuturi ale lui Goga**”: „Pare că văd și acum figura de băiețandru, mărunțel, sprinten, dar sfielnic care trecea, palid, ca și părul său bălai, printre tufele înflorite ale parcului Schiller din Sibiu, spre care priveau cele trei ferestre ale redacției Tribuna din 1897, în care se sfia să intre dar trimeea versuri, printr-un alt elev al liceului, care avea un unchi în redacția noastră. Acela, versificator și el, aducea versurile, și mi le da, nu fără observații interesante și egoiste. Acelea, cred eu, au fost întâiele versuri ale lui Goga, care au avut parte de lumina tiparului. **Și revendic pentru Tribuna din Sibiu, gloria de a-i fi publicat începuturile lui Goga**, aceeași *Tribuna*, care cu câțiva ani în urmă, a ocrotit la sânul său și pe George Coșbuc cealaltă glorie literară a Ardealului”».

Pe fațadele cu frumoase decorațiuni florale, ale vechii redacții a cotidianului **Tribuna** (imobil între str. Tribunei 15 și str. dr. Ioan Lupaș 14), nimic nu amintește de marile personalități literare ale Sibiului, care au activat la finele sec. al XIX-lea.

În anul 1898, Octavian Goga, elev în clasa a VII-a, publica - în „**Tribuna**” nr.259 din 27 noembrie (9 decembrie) 1898 -, un articol puțin cunoscut de cititori: „**Glasul deșteptării**” «**Aprind candela amintirilor din trecut ... Văd înaintea mea iluziunile visurilor de copil, îmbrăcate în purpura neștiinței, curate ca bolta azurului albastru**, senine ca marea neistovită de uraganul sălbatic. **E atât de frumoasă neștiința și atât de fericite-’s iluziunile ei, ochi-’ți numai binele-’l văd, o mană ce sădește în creeri sîmburile naivității fericite oprindu-’ți privirile ce s’adâncesc câte-odată în chaosul tulbur al vieții**. E atât de fericit omul, când numai admira știe și atât de amar e cînsul, acel cîns al vieții, când soarta îți deschide ochii, nimicind larfa de purpură, desvîlind adevărul și făcându-te să cunoști germeul lugubru; fatala realitate. **Credeam odată’n tot și ridicam altare, idolului viselor de copil: veseliei ... azi stîncile credinței s’au prăbușit nimicite de valurile spumegînde în nemăsurata prăpastie, în marea vieții**.

Pe buzele’mi ofilite răsfățase un surîs sarcastic, un zîmbet trist, când privesc globul de prav, lumea, temeiul iluziunilor din trecut și când văd ironia sorței, răpind din chaosul visătorilor atâtea victime nevinovate. **O! cât de fericit am fost, până mâna sorței nu m’a deșteptat din vis, nimicind cu arma scepticismului, puterea credinței**.

-„**Femeie**” ...Eată un cuvînt ce atât de sfînt mi-se părea, o vorbă ce nervos, tremurînd, cu o fanatică sfințenie, o rosteam căci ochii-mi vedeau atunci un tip de madonă, o creatură supranaturală, de care pravul urgisit, și țărîna de toate zilele nu s’atinge. Un obiect al admirațiunii până la fanaticism era femeia înaintea mea și când în treacăt răsfoiam filele îngălbenite din cartea trecutului, ce zugrăvesc câte-o Volumnie, Cornelia ... oh! Atunci mintea mi-se’ntuneca, coardele inimei se trezeau și modesta-mi fantasmă de atunci se-’ncerca a pătrunde mărita creatură ... femeia, plantînd în inima’mi tinăra un sentiment deosebit, un închipuit joc al voluptății, **un „ce” îmbrăcat în haina insomniei ...** Și nici-odată nu aș fi găsit o vorbă ca să pot explica acel sentiment piu și sfînt, dacă prosaismul vieții nu m’ar fi învățat să-l cunosc: **primul amor**. Căutatu-’și-au deci ochii un tip de Volumnie, o ființă a plămuirilor fantastice, a cărui piept s’aline patima convulsivă realizînd comorile visurilor. Și s’au oprit ochii nepățiți, orbiți și patima nebună aflatu-’și-a idolul. **Și ce-am găsit?**

O femeie în adevăratul sens al cuvîntului, o ființă necunoscută până atunci, un tip pătruns acum, tipul femeiei moderne ... Un glas de sirenă, doi ochi a căror raze demonice sîdesc otrava omorîtoare în inimi tinere, niște buze a căror surîs e veninul infernului și o inimă îmbrăcată în putregaiul patimei. Și atât de nevinovată ’mi-se părea, și atât de naturale vorbele ei, atât de sincere sentimentele-’i desvelite. Și

inima-’mi credulă de atunci se îmbăta de farmecul fățărît, și mâna-’mi tremura la atingerea unor brațe reci, ear mintea se întuneca nebunită când limba-’i de șerpe rostia desmerdările inspirate de lîngedul demon: **Cupido. Nu știam pe atunci că și în amor există un fel de filosofie.** Nu cunoșteam roadele răsărite din sîmburele spiritului modern, roade ce ca firele de păianjen împresor caracterul unui tip de femeie...

Rafinăria cochetă, sinceritatea blasată, naivitatea fățărîtă și alte multe însușiri cărora duhul modern le dă epitetul de naturale și nevinovate, astfel de mlădieri sentimentale nu m’au învățat a cunoaște rîndurile din cartea vieții. Știam de o Brumhieldă, martiră a pasiunii orbitoare, **cunoșteam caractere dure, dar’ nu cunoșteam o filosofie rafinată acoperită de nevinovatul vâl al naivității.** Ce s’ a întâmplat deci? Ceva de toate zilele. Înălțatu-’și-a mărș și patetic capul și înnotat-a mai departe sirena prin voluptoasele valuri din funesta mare a vieții. Ochii cu flacăra patimei mincinoase s’au făcut a nu mai cunoaște victima ispitei lor. **Numai atât?** E ceva natural, e ceva de toate zilele vor exclama sus și tare sarbezii infanți moderni și vor compătimi peana revoltată, admirând naivitatea prejudețiilor. **Vor rîde în pumni poate.** Curentul de azi doar’ nu condamnă aste însușiri, căci apără răul, admiră fățărnicia numindu-o „diplomație”, reduce totul ce e diabolic la „modern”. Strînsu-s’a în fine **candela fanatismului** aprinzând în inima-’mi desilusionată o licărire sceptică și plantând pe buze surîsul necredinței. **S’a stîns ...** Deșteptarea din vis, cunoașterea realității a suprimat pe veci psalmii idolatrișarei.

-„Femeie!” – Nisuiți-vă a cunoaște misterele acestei curioșități moderne și veți ști mult atunci, căci pe pămînt numai astă creatură o poți numi „**duhul a tot ce este complicat**”. Indiferentă, vioaie, naivă câte odată, umilită pînă la servilism une-ori ...ear’ de altă-dată cochetă, sumeață, poruncitoare. **Priviți-le, toate și veți vede ce e „totul” acum la femeie.**

Un patos de teatru, un foc de paie ... Amar e ciasul deșteptării. Sibiu, Septemvrie. **Octavian».** Gîndurile - publicate, ale adolescentului de 17 ani -, surprind prin maturitate, concluzia nepregătindu-l suficient pentru abordarea lucidă a celor două mari experiențe, care i-au marcat existența!

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-xxvii-e-atat-de-frumoasa-nessiinta-aprind-candela-amintirilor-glasul-desteptarei-revendic-pentru-tribuna-din-sibiu--159067.html>

The screenshot shows a web browser displaying a news article on the Tribuna.ro website. The article title is "2021-Anul Goga, anul tinerilor oțeliți (XXVII): e atât de frumoasă neștiința? - aprind candela amintirilor! - glasul deșteptării? - revendic pentru Tribuna din Sibiu ... !". The author is Marius HALMAGHI, published on 05.07.2021 at 08:51. The article has 109 views and 0 comments. The website header includes the Tribuna logo and a Seviș advertisement. The navigation menu includes: Eveniment, Actualitate, Stirile de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna femeilor, and Descopera lumea.

În: Tribuna, 05 iulie 2021